

“УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД - БЪДЕЩЕ”

ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

КЪМ

31.12.2018 г.

“УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

СЪДЪРЖАНИЕ	СТРАНИЦА
ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ	3
ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД	4
ОТЧЕТ ЗА НЕТНИТЕ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА	5
ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ	6
ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ	7
СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА	8
ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ	23

“УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ

	Бележки	2018 (хил.лв.)	2017 (хил.лв.)
АКТИВИ			
Ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата	3.7	235 028	177 699
Парични средства	3.8	18 171	46 670
Инвестиционни имоти	3.9	13 481	9 798
Краткосрочни вземания	3.10	16 033	11 223
ОБЩО АКТИВИ		282 713	245 390
ПАСИВИ			
Резерв за гарантиране на минимална доходност		552	555
Дългосрочни задължения към осигурени лица		281 433	244 382
Краткосрочни задължения към ПОД	3.11	337	355
Други краткосрочни задължения	3.11	391	98
ОБЩО ПАСИВИ		282 713	245 390

Финансовият отчет е одобрен от Съвета на директорите на „ПОД-Бъдеще“ АД на 27.02.2019 г.
Приложените бележки от стр. 7 до стр. 35 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

Съставител:
Божидар Божилов

Изпълнителен Директор:
Венелин Милев

Изпълнителен Директор:
Андрей Шотов

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 20 март 2019 г.

Димитрина Захарина
Регистриран одитор, отговорен за одита
“ЗАХАРИНОВА НЕКСИА” ООД

Георги Тренчев
Регистриран одитор, отговорен за одита
„ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ“ ООД

"УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ"

ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД

	Бележки	2018	2017
		(хил.лв.)	(хил.лв.)
Приходи от инвестиции			
Операции с ценни книжа	3.1	94 059	91 164
Приходи от лихви	3.2	5 120	4 734
Приходи от валутни операции	3.3	1 537	769
Приходи от инвестиционни имоти	3.6	401	361
Приходи от дивиденди	3.2	358	380
		101 475	97 408
Разходи от инвестиции			
Операции с ценни книжа	3.4	(98 724)	(84 003)
Разходи от валутни операции	3.5	(1 354)	(909)
Разходи по инвестиционни имоти	3.6	(390)	(207)
		(100 468)	(85 119)
Доход		1 007	12 289
Общ всеобхватен доход за годината		1 007	12 289

УПФ Бъдеще е възприело политика да изготвя единен отчет за всеобхватния доход съгласно МСС 1.

Финансовият отчет е одобрен от Съвета на директорите на „ПОД-Бъдеще“ АД на 27.02.2019 г.

Приложените бележки от стр. 7 до стр. 35 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

Съставител:
Божидар Божилков

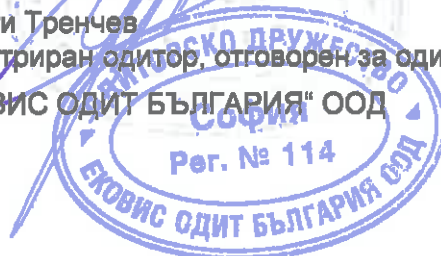
Изпълнителен Директор:
Венелин Милев

Изпълнителен Директор:
Андрей Шотов

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 20 март 2019 г.

Димитрина Захарина
Регистриран одитор, отговорен за одита
"ЗАХАРИНОВА НЕКСИА" ООД

Георги Тренчев
Регистриран одитор, отговорен за одита
„ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ“ ООД

“УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

**ОТЧЕТ ЗА НЕТНИТЕ АКТИВИ
НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА**

	Бележки	<u>2018</u>	<u>2017</u>
		(хил.лв.)	(хил.лв.)
Стойност на нетните активи към началото на годината		244 937	200 228
Увеличение на стойността на нетните активи			
Постъпления за осигурени лица		53 195	46 153
Постъпления от лихви НАП		-	80
Прехвърлени средства от други пенсионни фондове		6 180	6 543
Доход от управление на активите		1 007	12 289
		<u>60 382</u>	<u>65 065</u>
Намаление на стойността на нетните активи			
Средства за изплащане на наследници на осигурени лица		(228)	(145)
Прехвърлени средства към други пенсионни фондове		(18 308)	(16 045)
Средства за прехвърляне към НОИ		(578)	(321)
Прехвърлени средства към пенсионен резерв		(1)	-
Начислени такси и удържки за ПОД Бъдеще АД	3.13	(4 219)	(3 845)
		<u>(23 334)</u>	<u>(20 356)</u>
Стойност на нетните активи към края на годината		<u>281 985</u>	<u>244 937</u>

Финансовият отчет е одобрен от Съвета на директорите на „ПОД-Бъдеще“ АД на 27.02.2019 г.

Приложените бележки от стр. 7 до стр. 35 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

Съставител:
Божидар Божилов

Изпълнителен Директор:
Венелин Милев

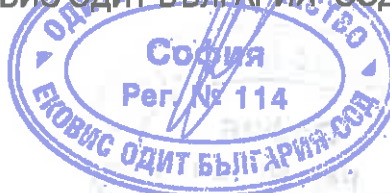
Изпълнителен Директор:
Андрей Шотов

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 20 март 2019 г.

Димитрина Захаринаова
Регистриран одитор, отговорен за одита
“ЗАХАРИНОВА НЕКСИА” ООД.

Георги Тренчев
Регистриран одитор, отговорен за одита
„ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ“ ООД

ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИЯ ПОТОК

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	(хил.лв.)	(хил.лв.)
Паричен поток от пенсионноосигурителна дейност		
Постъпления, свързани с осигурени лица (от НАП)	53 195	46 234
Плащания, свързани с осигурени лица	(624)	(503)
Постъпления от други пенсионни фондове	6 180	6 543
Плащания към други пенсионни фондове	(18 308)	(16 045)
Плащания към пенсионноосигурително дружество	(4 238)	(3 737)
Постъпления от дивиденди	259	268
Постъпления от лихви	4 198	5 277
Плащания на лихви	(3 357)	(761)
Постъпления от сделки с инвестиции	84 780	109 336
Плащания по сделки с инвестиции	(147 098)	(112 097)
Постъпления от парични потоци при сделки с чужда валута	86	25
Плащания при сделки с чужда валута	(81)	(34)
Постъпления, свързани с инвестиционни имоти	290	1 052
Плащания, свързани с инвестиционни имоти	(4 521)	(4 192)
Други постъпления	853	941
Други плащания	(113)	(894)
Нетен паричен поток от оперативна дейност	(28 499)	31 413
Парични средства в началото на годината	46 670	15 257
Парични средства в края на годината	18 171	46 670

Финансовият отчет е одобрен от Съвета на директорите на „ПОД-Бъдеще“ АД на 27.02.2019 г.

Приложените бележки от стр. 7 до стр. 35 са неразделна част от настоящия финансов отчет.

Съставител:
Божидар Божилов

Изпълнителен Директор:
Венелин Милев

Изпълнителен Директор:
Андрей Шотов

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 20 март 2019 г.

Димитрина Захарина
Регистриран одитор, отговорен за одита
"ЗАХАРИНОВА НЕКСИА" ООД

Георги Тренчев
Регистриран одитор, отговорен за одита
„ЕКОВИС ОДИТ БЪЛГАРИЯ“ ООД

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

“ДЗИ–Универсален пенсионен фонд” е регистриран с Решение №1 на СГС от 06.11.2003 г. по ф. д. 11576/2003 г. С Решение №2 на СГС от 19.06.2007 г. е вписана промяна в наименованието на фонда от “ДЗИ-Универсален пенсионен фонд” на “Универсален пенсионен фонд-Бъдеще” (наричан по-долу за краткост фонда или “УПФ-Бъдеще”). Седалището и адресът на управление на фонда са както следва: гр. София, ул. „Христо Белчев” №3, I-ви надпартерен етаж. Адресът за кореспонденция е гр. София, бул. Христофор Колумб 43, ет.7.

Съгласно Решение на Комисията за финансов надзор (наричана по-долу за краткост КФН или комисията) от 15.11.2003 г. фондът се управлява и представлява от “ДЗИ–Пенсионно осигуряване” АД, регистрирано с Решение №1 на СГС от 08.08.2003 г. по ф. д. 8910/2003 г. С Решение №4 на СГС от 25.04.2007 г. е вписана промяна в наименованието на дружеството от “ДЗИ–Пенсионно осигуряване” АД на “Пенсионно осигурително дружество-Бъдеще” АД (наричан по-долу за краткост дружеството или “ПОД-Бъдеще” АД). Седалището и адресът на управление е гр. София, ул. „Христо Белчев” №3, I-ви надпартерен етаж. Адрес за кореспонденция с фонда: гр. София, ул. Христофор Колумб 43, ет. 7. Предмет на дейност е допълнително пенсионно осигуряване. За извършването на своята дейност дружеството притежава лицензия №283-ПОД/30.07.2003 г., издадена от КФН.

КФН упражнява превантивен и последващ контрол върху дейността на пенсионно осигурителните дружества и управляваните от тях фондове.

Допълнителното задължително пенсионно осигуряване (ДЗПО) в универсален фонд, обхваща лицата родени след 31.12.1959 г. и е индивидуално. Това е дейност по набиране на задължителни пенсионно осигурителни вноски, управление на средствата и изплащане на пенсия. Осъществява се чрез пенсионни схеми на капиталово покривен принцип на базата на дефинирани вноски, чиито размер се определя ежегодно със Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване.

Кодексът за социално осигуряване (КСО) определя реда за първоначален избор и последваща промяна на участие в универсален пенсионен фонд, както и условията за изплащане на средства.

Първите членове на “УПФ-Бъдеще” са от 2004 г. Данни за броя на членовете на „Универсален пенсионен фонд-Бъдеще” и управляваните от дружеството активи към 31.12.2018 г. са посочени в таблицата по-долу:

	Активи	Членове
	(хил. лв.)	(бр.)
31.12.2017	245 390	188 206
31.12.2018	282 713	201 790
изменение	37 323	13 584

Съгласно действащата нормативна уредба за всяко лице се открива индивидуална партида, която се води в лева и дялове. Датата 1 юли 2004 г. е приета като начална дата за въвеждането на дяловете (1 лев е равен на 1 дял) и на ежедневната оценка на активите на фонда. Стойността на един дял се изчислява всеки работен ден като стойността на нетните активи на фонда към края на предходния работен ден се раздели на общия брой дялове на фонда към същия ден.

Стойността на 1 дял за 31.12.2018 г. е 1.52296 лева.

Основната цел на „Пенсионно осигурително дружество - Бъдеще” АД („ПОД – БЪДЕЩЕ” АД), която е записана и в инвестиционната политика на управлявания „Универсален пенсионен фонд – Бъдеще” (Фонда), е осигуряване на оптимално съотношение риск/възвращаемост на инвестициите в неговия портфейл, като се отчита

“УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

минимално изискуема доходност, чрез диверсификация и спазване на ограниченията, предвидени в закона, вътрешните правила и процедури, действащи в дружеството. При определяне на инвестиционните цели на Фонда се имат предвид освен това и неговия средно- и дългосрочен хоризонт, както и текущото ниво на ликвидните му потребности, свързани главно с:

- дългосрочния характер на акумулираните средства;
- малкия брой на настоящите пенсионери и на лицата, получаващи средства от лични вноски преди придобиване на право на пенсия, което обуславя по-големи входящи парични потоци в сравнение с изходящите такива;
- нарастване на броя на осигурените лица вследствие на активната маркетингова стратегия на „ПОД – БЪДЕЩЕ” АД.

В съответствие с целите на Фонда и отчитайки интересите на осигурените лица, се възприема дългосрочен подход при инвестиране на неговите активи. Като приоритетни задачи се поставят съхраняването на средствата по индивидуалните партии на осигурените лица и същевременно реално увеличаване на средствата както на осигурените лица, така и на пенсионерите в дългосрочен план, чрез постигане на оптимална доходност от инвестициите при умерено ниво на риск. Във връзка с това решенията за инвестиране на активите на Фонда се вземат на базата на очаквани дългосрочни пазарни трендове.

За да може да се снижи специфичният риск на всяка позиция, инвестиционният портфейл на Фонда се диверсифицира по емитенти, финансови инструменти, продължителност и валута. При инвестиране на средствата на Фонда „ПОД – БЪДЕЩЕ” АД следва активна инвестиционна стратегия, базирана на пълноценно използване на инструментите, търгувани главно на българския финансов пазар. В конкретен план неговите активи могат да се инвестират в държавни ценни книжа, общински облигации, корпоративни облигации, ипотечни облигации и други активи с фиксиран или плаващ доход, акции, дялове и други финансови инструменти при умерено ниво на риск. Инвестиционните цели на Фонда се постигат чрез комбиниране на сигурността на инвестициите в ценни книжа с фиксиран доход с по-високата очаквана доходност от инвестициите в акции на публични дружества. Изборът на конкретните емисии ценни книжа се осъществява в зависимост от класа активи съгласно различни критерии.

От друга страна, нормативните изисквания за спазване на принципите на надеждност, ликвидност, доходност и диверсификация налагат подходът при управление на активите на Фонда да бъде във висока степен консервативен и да определя относително нисък рисков профил на неговия портфейл от инвестиции. Нормативната уредба поставя качествени и количествени изисквания към структурата на портфейла на Фонда в следните основни направления:

- регламентиране на класовете от финансови инструменти (основно първокласни активи);
- налагане на ограничения за размера на средствата, които могат да бъдат вложени в различни финансови инструменти;
- лимитиране на експозициите към емитенти и контрагенти.

2. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

Счетоводната политика, прилагана последователно по отношение на съществени обекти относно формиране на резултатите от дейността и финансовото състояние на фонда, е посочена по-долу.

Данните във финансовия отчет са оповестени в хиляди лева.

2.1. Основи за изготвяне на финансовия отчет

Настоящият финансов отчет е изготвен в съответствие с изискванията на Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Съвета за международни счетоводни стандарти (СМСС). Те се състоят от:

- Международни стандарти за финансово отчитане;
- Международните счетоводни стандарти; и
- Разясненията предоставени от Комитета за разяснения на Международните стандарти за финансово отчитане (КРМСФО) или бившия Постоянен комитет за разяснения (ПКР).

Нови стандарти, разяснения и изменения в сила от 1 януари 2018 г.

Следните изменения на съществуващите стандарти, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти и приети от ЕС, са в сила за текущия период

МСФО 9 Финансови инструменти: класификация и оценяване

МСФО 9 Финансови инструменти заменя МСС 39 Финансови инструменти: признаване и оценяване за годишните периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г., като обединява заедно всички три аспекта от счетоводното отчитане на финансовите инструменти: класификация и оценяване, обезценка и счетоводно отчитане на хеджирането.

Фондът прилага МСФО 9 с дата на първоначално прилагане - 1 януари 2018 г. като съответно не е преизчислявана сравнителната информация, която продължава да се отчита съгласно МСС 39. Разликите, произтичащи от приемането на МСФО 9, в случай че има такива, са директно признати в неразпределена печалба и други компоненти на собствения капитал.

Класификация и оценяване

Съгласно МСФО 9, след първоначалното им признаване финансовите инструменти се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход. Класификацията се базира на два критерия: бизнес модела за управление на активите на Фонда и дали договорните парични потоци от инструмента представляват само плащания на главница и лихва по непогасената сума на главницата.

Оценката на бизнес модела на Фонда се извършва към датата на първоначалното прилагане - 1 януари 2018 г. Оценката дали договорните парични потоци по финансовите инструменти се състоят само от главница и лихва се прави въз основа на фактите и обстоятелствата към първоначалното признаване на активите.

Бизнес моделът на Фонда за управление на финансовите активи се позовава на начина, по който той управлява финансовите си активи с цел генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще възникнат в резултат на събирането на договорни парични потоци, продажба на финансовите активи, или и двете.

Покупките или продажбите на финансови активи, чиито условия изискват доставка на активите в рамките на даден период от време, установен обикновено с нормативна разпоредба или действаща практика на съответния пазар (редовни покупки), се признават на датата на уреждане на сделката, т.е. на датата на сепълмента.

Изискванията към класификацията и оценяването на МСФО 9 не оказват съществено влияние върху Фонда, като той продължава да отчита по справедлива стойност всички финансови активи, преди това отчитани по справедлива стойност съгласно МСС 39. По-долу са описани промените в класификацията на притежаваните от него финансови

“УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

активи:

Вземанията, свързани с инвестиции и другите текущи вземания, класифицирани като *Текущи вземания* към 31 декември 2017 г., считано от 1 януари 2018 г. се класифицират и оценяват като *Дългови инструменти по амортизирана стойност*. За да бъде класифициран и оценяват по амортизирана стойност финансовият актив трябва да поражда парични потоци, които представляват "само плащания по главницата и лихвата" по неиздължената сума на главницата.

Котираните капиталови инвестиции, класифицирани като Финансови активи, държани за търгуване към 31 декември 2017 г. се класифицират и оценяват като *Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата* считано от 1 януари 2018 г.

Котираните дългови инструменти, класифицирани като Финансови активи, държани за търгуване към 31 декември 2017 г. се класифицират и оценяват като *Дългови инструменти по справедлива стойност в печалбата или загубата* считано от 1 януари 2018 г. Дружеството очаква не само да държи активите за получаване на договорните парични потоци, но и да продава значителна част относително често. Котираните дългови инструменти на Дружеството се състоят от държавни ценни книжа и корпоративни облигации.

След приемането на МСФО 9 Фонда е направил следните рекласификации към 1 януари 2018 г.

Категория на оценяване съгласно МСС 39	Категория за оценяване съгласно МСФО 9 Справедлива стойност в	
	печалбата загубата	Амортизирана стойност
	хил. лв	хил. лв
Инвестиции, на разположение за продажба по МСС 39		
Котираны капиталови инвестиции	96 514	-
Котираны дългови инструменти	81 185	-
Вземания по МСС 39		
Дългови инструменти по аморти.стойност	-	11 223
	177 699	11 223

Фондът е определил краткосрочните си задължения към пенсионното дружество, както и нетекущите задължения към осигурените лица като финансови пасиви, които да се отчитат по справедлива стойност през печалби и загуби, т.е. няма промени и в начина на класифициране и оценяване на финансовите пасиви.

Последващо оценяване

За целите на последващото оценяване финансовите активи се класифицират в четири категории:

-Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти);

“УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

- Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход с признаване на кумулативните печалби или загуби (дългови инструменти);
- Финансови активи, определени като такива по справедлива стойност в друг всеобхватен доход без признаване на кумулативните печалби и загуби при тяхното отписване (капиталови инструменти);
- Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата

Тази категория е най-съществена за Фонда. Финансовите активи по справедлива стойност в печалбата или загубата включват финансови активи, държани за търговия и финансови активи, определени при първоначалното им признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, или финансови активи, които задължително се изисква да бъдат оценявани по справедлива стойност. Финансовите активи се класифицират като държани за търговия, ако са придобити с цел продажба или повторно придобиване в кратък срок. Финансови активи с парични потоци, които не представляват единствено плащания по главницата и лихвата, се класифицират и оценяват по справедлива стойност в печалбата или загубата, независимо от бизнес модела. Независимо от критериите за дълговите инструменти, които следва да бъдат класифицирани по амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, дълговите инструменти могат да бъдат определени като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата при първоначалното им признаване, ако така се елиминира или се намалява съществено счетоводното несъответствие. Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата се отнасят в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, като нетните промени в справедливата стойност се признават в отчета за доходите.

Тази категория включва регистрирани за търговия на фондови борси капиталови и дългови инструменти. Дивидентите по такива капиталови инструменти също се признават като други приходи в отчета за доходите, когато бъде установено правото за получаване на плащане.

Финансови активи по амортизирана стойност (дългови инструменти)

Фондът оценява финансовите активи по амортизирана стойност, ако са удовлетворени и двете условия, изложени по-долу:

- Финансовият актив се притежава в рамките на бизнес модел, имащ за цел неговото държане с оглед получаване на договорните парични потоци от него; и
- Условието на договора за финансовия актив поражда парични потоци на конкретни дати, които представляват само плащания по главницата и лихвите върху неиздължената сума на главницата

Финансовите активи по амортизирана стойност впоследствие се оценяват при прилагане на метода на ефективния лихвен процент (ЕЛП) и са предмет на обезценка. Печалбите и загубите се признават в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан, модифициран или обезценен.

Финансовите активи по амортизирана стойност на Фонда включват вземанията, свързани с инвестиции и другите текущи вземания.

Финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (дългови инструменти)

Фондът оценява дълговите си инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, ако са удовлетворени и двете условия, посочени по-долу:

- Финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел с цел както неговото притежание с оглед събиране на договорните парични потоци, така и продажбата му; и

“УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

-На посочените дати договорните условия на финансовия актив пораждат парични потоци, които представляват единствено плащания по главницата и лихвата върху неиздължената сума на главницата

По отношение на дълговите инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, приходите от лихви, валутната преоценка и загубите от обезценка или тяхното възстановяване се признават в печалбата или загубата и се изчисляват по същия начин както тези за финансовите активи, оценявани по амортизирана стойност. Останалите промени в справедливата стойност се признават в друг всеобхватен доход. При отписване кумулативната промяна в справедливата стойност, призната в друг всеобхватен доход, се отнася в печалбата или загубата.

Фонда не признава и отчита дълговите инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход.

Финансови активи, определени като такива по справедлива стойност в друг всеобхватен доход (капиталови инструменти)

При първоначалното им признаване Фонда може да избере да класифицира неотменимо като капиталови инструменти, определени по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, когато те отговарят на изискванията за собствен капитал съгласно МСС 32 Финансови инструменти: представяне и когато не се държат с цел търгуване. Класификацията се определя на база индивидуален инструмент.

Печалбите и загубите от тези финансови активи никога не се обръщат в печалбата или загубата. Дивидентите се признават като други приходи в отчета за доходите, когато правото върху плащането бъде установено. Капиталовите инструменти, определени като такива по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, не са обект на тест за обезценка.

Фонда няма класифицирани като такива подобни финансови инструменти.

Отписване

Финансов актив се отписва когато:

-правата за получаване на паричните потоци от актива са изтекли; или
-правата за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или Фонда е поел задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което или (а) Фонда е прехвърлил в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива; или (б) Фонда нито е прехвърлил, нито е запазил в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но не е запазил контрола върху него.

Обезценка

Приемането на МСФО 9 промени счетоводното отчитане на загубите от обезценка за финансовите активи като замени подхода на начислените загуби на МСС 39 с ориентирания в по-голяма степен към бъдещето модел на очакваните кредитни загуби (очакваните кредитни загуби). МСФО 9 изисква от Фонда да признава провизия за очакваните кредитни загуби за всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Очакваните кредитни загуби се базират на разликата между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Фонда очаква да получи, дисконтирани с доближение до първоначалния ефективен лихвен процент.

“УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

Очакваните кредитни загуби се признават на два етапа. За кредитни експозиции, за които не е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, очакваните кредитни загуби се провизират за кредитни загуби, които възникват в резултат на събития по неизпълнение, които са възможни през следващите 12 месеца. За кредитни експозиции, за които е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, провизия за загуба се изисква по отношение на кредитните загуби, очаквани през оставащия срок на експозицията, независимо от момента на възникване на неизпълнението.

По отношение на вземанията, свързани с инвестиции и другите текущи вземания Фонда прилага опростен подход за изчисление на очакваните кредитни загуби. Това означава, че не проследява промените в кредитния риск, а вместо това признава провизия за загуба въз основа на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента към всяка отчетна дата.

По отношение на парите и паричните средства Фонда прилага стандартизирания (общ) подход, като за определяне на параметрите на модела за изчисляване на очакваните кредитни загуби се използва кредитният рейтинг на финансовите институции, в които Фонда е вложил паричните си средства. Тези кредитни рейтинги са присъдени основно от следните институции: Moody's, Standard and Poor's, Fitch и Българска Агенция за Кредитен рейтинг.

Въз основа на оценката на Фонда не е отчетено съществено влияние върху финансовия му отчет на промените в модела за обезценка, тъй като по-голямата част от финансовите активи се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата и изискванията за обезценка не се прилагат за тези финансови инструменти. Освен това финансовите активи по амортизируема стойност (текущите вземания и парите и паричните средства) са краткосрочни, с добро кредитно качество. Съответно, очакваната кредитна загуба за тях е несъществена.

Фондът приема, че е налице неизпълнение на условията за даден финансов актив, когато забавянето на договорените парични потоци е над 90 дни.

След приемането на МСФО 9 Фондът не е признал допълнителна обезценка на вземанията си.

МСФО 15 Приходи от договори с клиенти

МСФО 15 заменя МСС 11 Договори за строителство, МСС 18 Приходи и свързаните с тях КРМСФО, и с някои ограничени изключения се прилага по отношение на всички приходи, произтичащи от договори с клиенти. МСФО 15 въвежда нов, пет-стъпков модел за отчитане на приходите, произтичащи от договори с клиенти, и изисква приходите да се признават в размер, който отразява възнаграждението, на което предприятието очаква да има право в замяна на прехвърлените на клиента стоки или услуги.

МСФО 15 изисква от предприятията да упражнят преценка, при отчитане на всички уместни факти и обстоятелства, когато прилагат всяка една стъпка от модела по отношение на договорите с техните клиенти. В допълнение, стандартът определя и счетоводното третиране на разходите за придобиване на договор и разходите, пряко свързани с изпълнението на договора.

Пенсионното дружество е приело МСФО 15 при използването на модифицирано ретроспективно прилагане като за дата на първоначалното прилагане е приет 1 януари

“УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

2018 г. Съгласно този метод стандартът може да се прилага или по отношение на всички договори към датата на първоначалното прилагане, или само към договорите, които не са изпълнени към тази дата. Дружеството е предпочело да прилага стандарта само по отношение на договорите, които не са изпълнени към 1 януари 2018 г.

Кумулативният ефект от първоначалното прилагане на МСФО 15 се признава към датата на първоначалното прилагане като корекция на началното салдо на неразпределената печалба. Съответно сравнителната информация не е преизчислявана и продължава да се отчита съгласно МСС 11, МСС 18 и свързаните с тях КРМСФО.

Първоначалното прилагане на МСФО 15 не оказва съществено влияние върху финансовите отчети на Фонда, тъй като условията за признаване на приходите не се различават съществено. Новият стандарт се базира на принципа, че приходите се признават когато контрола върху стоката или услугата се прехвърли на клиента.

МСФО 2 Плащане на базата на акции (Изменения): Класификация и оценяване на сделки с плащане на базата на акции

Измененията предвиждат изисквания за: счетоводното отчитане на ефектите от условията за упражняване и неупражняване върху оценяването на сделки с плащане на базата на акции, уреждани с парични средства; за плащане на базата на акции с възможност за нетно от задълженията за данък при източника уреждане и за изменения на условията за плащане на базата на акции, което променя класификацията от сделка уреждана с парични средства в сделка, уреждана чрез издаване на инструменти на собствения капитал. Измененията не са приложими за Фонда.

МСФО 4 Застрахователни договори (Изменения): Прилагане на МСФО 9 Финансови инструменти с МСФО 4 Застрахователни договори

Целта на измененията е да преодолеят несъответствието между датите на влизане в сила на МСФО 9 и очаквания нов застрахователен стандарт МСФО 17 Застрахователни договори. Дружествата, които издават застрахователни договори все още ще могат да възприемат МСФО 9 на 1 януари 2018 г. С измененията се въвеждат два алтернативни подхода - подход за временно освобождаване и подход на припокриване. Измененията не са приложими за Фонда.

МСС 40 Инвестиционни имоти (Изменения): Трансфери на инвестиционен имот

Измененията дават разяснения относно трансфери от или към инвестиционен имот при промяна в намеренията на ръководството само когато има доказана промяна в използването. Само промяна в намеренията на ръководството не е достатъчно доказателство за промяна в използването. Възприемането на измененията не е оказало влияние върху финансовото състояние или резултати от дейността на Фонда.

КРМСФО 22 Отчитане на сделки и авансови плащания по сделки в чуждестранна валута

Разяснението разглежда въпроса за определяне на датата на сделката за целите на определянето на спот валутния курс, който ще се използва за превалутиране на актива, прихода или разхода при първоначалното им признаване, което е свързано с отписването на непаричен актив или непаричен пасив, произтичащи от платено или получено авансово плащане по сделка в чуждестранна валута. КРМСФО 22 не е приложимо за Фонда.

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2014-2016 година

Тези изменения са свързани с МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - оценяване на предприятието, в което е инвестирано по справедлива стойност.

Те не са приложими за дейността на Фонда.

Стандарти, разяснения и промени в стандарти, които са издадени от СМСС и са приети от ЕС, но не са в сила

МСФО 16 Лизинг

МСФО 16 Лизинг

МСФО 16 влиза в сила от 1 януари 2019 г. и заменя МСС 17 Лизинг, КРМСФО 4 Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг, ПКР 15 Оперативен лизинг - Стимули и ПКР 27 Оценяване на съдържанието на операции, включващи правната форма на лизинг. Най-същественото при МСФО 16 е че изисква лизингополучателите да отчитат всички лизингови договори по един и същ балансов модел, подобен на счетоводното отчитане на финансовия лизинг съгласно МСС 17. Стандартът включва две освобождавания от признаване за лизинговите договори - лизинг на активи с ниска стойност и краткосрочен лизинг. Към началната дата на лизинга лизингополучателят признава задължение за извършване на лизингови плащания и актив, представляващ правото на използване на основния актив в течение на срока на лизинговия договор. Лизингополучателите ще бъдат задължени да признават отделно разход за лихви по лизинговото задължение и разход за амортизация на актива за правото на ползване.

Съгласно МСФО 16, счетоводното отчитане при лизингодателя по същество остава непроменено спрямо това, прилагано към днешна дата съгласно МСС 17. Лизингодателите ще продължат да класифицират лизинговите договори при прилагането на същия принцип на класификация, както е определен в МСС 17, и да правят разграничение между двата вида лизинг: оперативен и финансов лизинг.

По отношение на лизинговите договори, по които Фонда е лизингодател, доколкото новия МСФО 16 не внася нови промени в отчитането на лизинга при лизингодателя, не са очаква този стандарт да има ефект върху бъдещите финансови отчети на Фонда.

КРМСФО 23 Несигурност при третиране на данъци върху дохода

Разяснението влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г., като се позволява по-ранното му прилагане. Разяснението разглежда счетоводното отчитане на данъците върху дохода, когато данъчното третиране е свързано с несигурност, която засяга прилагането на МСС 12. Разяснението предоставя насоки относно несигурни данъчни третираня поотделно или заедно, проверки от данъчните органи, приложимия метод за отразяване на несигурността и счетоводно отчитане на промени във фактите и обстоятелствата. То не е приложимо за Фонда, тъй като същия не се явява данъчно-задължено лице съгласно нормативната уредба в страната.

***МСФО 9 Финансови инструменти: класификация и оценяване (Изменения):
Характеристики на предсрочно погасяване с отрицателно компенсиране***

Измененията, които са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г., като се позволява по-ранното им прилагане, предлагат промяна в МСФО 9 за конкретни финансови активи, които в противен случай биха имали договорни парични потоци, които са единствено плащания на главница и лихва, но не отговарят на условието за допустимост единствено в резултат от наличието на характеристики на предсрочно погасяване с отрицателно компенсиране. Не се очаква тези изменения да окажат влияние върху финансовото състояние или резултатите от дейността на Фонда.

“УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

Документи, издадени от СМСС/КРМСФО, които не са одобрени за прилагане от ЕС

Ръководството на Фонда, счита, че е подходящо да се оповести, че следните нови или ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към отчетната дата са вече издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), но все още не са одобрени за прилагане от Европейската комисия и съответно, не са взети предвид при изготвянето на този финансов отчет. Датите на влизане в сила ще зависят от решенията за одобрение за прилагане на Европейската комисия.

МСФО 17 Застрахователни договори

Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г., като се позволява по-ранното му прилагане, при условие че дружеството прилага също МСФО 15 Приходи по договори с клиенти и МСФО 9 Финансови инструменти. Стандартът все още не е приет от ЕС. Той не е приложим за Фонда.

Изменения в МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия: Продажба или вноска на активи със страни по сделката инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие

Влизането в сила на това изменение е отложено за неопределено време от БМСС в зависимост от резултатите от неговия проучвателен проект, касаещ отчитане по метода на собствения капитал. Измененията все още не са приети от ЕС. Те са неприложими за дейността на Фонда.

МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия (Изменения): Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия

Тези изменения все още не са приети от ЕС. Те са неприложими за дейността на Фонда.

МСС 19 Доходи на наети лица (Изменения): Изменения, съкращения и уреждания на плана

Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Те все още не са приети от ЕС. Същите са неприложими за дейността на Фонда, тъй като той не разполага с нает персонал.

МСФО 3 Бизнес комбинации (Изменения): Дефиниция за бизнес

Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Те все още не са приети от ЕС. Те са неприложими за дейността на Фонда.

Изменения в МСС 1 Представяне на Финансови Отчети и МСС 8 Счетоводна Политика, Промени в Счетоводните Приблизителни Оценки и Грешки: Дефиниция за същественост

Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията разясняват дефиницията за същественост и как трябва да бъде прилагана тя, като предоставят практически насоки, които до сега са били включени в други МСФО. Измененията също така поясняват, че съществеността зависи от естеството и значимостта на информацията. Тези изменения все още не са приети от ЕС. Фонда ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

Годишни подобрения на МСФО Цикъл 2015-2017

В цикъла 2015-2017 година от проекта за годишни подобрения в МСФО, БМСС публикува изменения, които ще влязат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г. Те обхващат следните стандарти:

- МСФО 3 Бизнес комбинации и МСФО 11 Съвместни споразумения – разяснение относно счетоводното отчитане на държани преди това дялове в съвместни дейности;
- МСС 12 Данъци върху дохода – разяснение относно последствията от гледна точка на данъците върху дохода от плащания във връзка с финансови инструменти, класифицирани като собствен капитал;
- МСС 23 Разходи по заеми – разяснение относно разходите по заеми, отговарящи на условията за капитализиране.

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2015-2017 година все още не са приети от ЕС. Те са неприложими за дейността на Фонда.

Концептуална рамка за финансово отчитане

БМСС публикува Изменената Концептуалната рамка за финансово отчитане на 29 март 2018 г., която е в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г. Концептуална рамка за финансово отчитане все още не е приета от ЕС.

Преминаване към МСФО 16

През 2018 г. ръководството на Фонда е извършило предварителна оценка на ефекта от прилагането за първи път на МСФО 16. Тази оценка се базира на информация, която е налична към края на 2018 г. и може да се промени, ако през 2019 г., когато ще се прилага МСФО 16, Фондът получи допълнителна, разумна и аргументирана информация.

Фонда планира да приеме МСФО 16 по модифицирания ретроспективен подход. Фонда ще започне да прилага стандарта към договори, които преди това са били определени като лизинг при прилагането на МСС 17 и КРМСФО 4.

Фонда ще ползва освобождаванията, предлагани от стандарта за лизингови договори, за които лизинговите срокове приключват в срок от 12 месеца към датата на първоначалното прилагане, и лизинговите договори, за които основният актив е на ниска стойност.

Отчитайки факта, че Фонда се явява лизингодател по всички свои действащи към края на 2018 г. лизингови договори, свързани с притежавани инвестиционни имоти и доколкото новия МСФО 16 не налага значителни промени в счетоводното третиране на тези договори от гледна точка на лизингодателя, предварителната оценка на ръководството на Фонда е, че не се очаква съществен ефект от първоначалното прилагане на МСФО 16 върху неговия финансов отчет.

2.2. Приложение на принципа за действащо предприятие

Финансовият отчет за периода, приключващ на 31 декември 2018 г., е изготвен на принципа на действащо предприятие, който предполага, че Фонда ще продължи дейността си в обзримо бъдеще. Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет ръководството е направило преценка на способността на Фонда да продължи своята дейност като действащо предприятие на база на наличната информация за предвидимото бъдеще. След извършения преглед на дейността на Фонда, ръководството очаква, че Фонда ще има достатъчно финансови ресурси, за да продължи оперативната си дейност в близко бъдеще и продължава да прилага принципа за действащо предприятие при изготвянето на финансовия отчет

2.3. База за измерване

Настоящият финансов отчет е изготвен в на база на историческата цена, с изключение на финансовите активи, отчитани по ССПЗ, финансовите пасиви и притежаваните инвестиционни имоти, които са оценени по справедлива стойност.

2.4. Информация за справедливата стойност

МСФО 13 определя справедливата стойност като цената за продажба на актив или за прехвърляне на пасив при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценяване на основен (или най-изгоден) пазар при текущи пазарни условия. Справедливата стойност според МСФО 13 е продажна цена, независимо дали тази цена е непосредствено достъпна или определена чрез друг метод за остойносттаване.

Определяне на справедлива стойност, методи на остойносттаване

Някои от активите и пасивите на Фонда се оценяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. За тези активи и пасиви, както и за активите и пасивите, за които се изисква оповестяване на оценената справедлива стойност Фондът оповестява нивото в йерархията на справедливите стойности, към което оценките на справедливата стойност са категоризирани в цялостния им обхват, всяко значимо прехвърляне между ниво 1 и ниво 2 от йерархията на справедливите стойности и причините за него, както и равнение от началните към крайните салда за оценките подлежащи на ниво 3.

Йерархия на справедлива стойност

Входящите данни, използвани при оценката на справедливата стойност се класифицират в три нива, според това доколко са наблюдаеми:

- Ниво 1: Обявени (некоригирани) цени на активните пазари за идентични активи или пасиви, до които предприятието може да има достъп към датата на оценяване.
- Ниво 2: Други хипотези освен включените в ниво 1 обявени цени за актив или пасив, които са наблюдаеми пряко или косвено.
- Ниво 3: Ненаблюдаеми хипотези за актив или пасив

Фондът приоритетно използва обявени цени на активен пазар за определяне на справедливата стойност на даден актив. Активен пазар е този, на който сделките за даден актив или пасив се извършват с достатъчна честота и обем, така че се осигурява непрекъснатата ценова информация. При малка или никаква активност на пазара или при невъзможност да се използват наблюдаеми данни се използват други методи за оценка, които да се базират колкото е възможно на наблюдаеми данни.

В процеса на определяне на справедливата стойност на активите и пасивите, Фондът използва пазарна информация, доколкото такава е налична. Където информацията от ниво 1 в йерархията на справедливите стойности не е налична, Фондът прилага методи за остойносттаване използващи максимално наблюдаеми данни и свежда до минимум използването на ненаблюдаемите такива. Методите за остойносттаване, използвани за оценяване на справедливата стойност, се прилагат последователно.

2.5. Значими счетоводни преценки, приблизителни оценки и предположения на ръководството при прилагане на счетоводната политика

При изготвянето на този финансов отчет, ръководството е направило преценки, приблизителни оценки и допускания, които влияят на прилагането на счетоводните политики и на отчетените суми на активите и пасивите, приходите и разходите. Реалният резултат може да бъде различен от тези приблизителни оценки. Приблизителните оценки и основните допускания се преразглеждат текущо. Преразглеждането на приблизителните оценки се признава проспективно.

“УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

Значимите преценки и предположения на ръководството при прилагането на счетоводната политика на Фонда, които оказват най-съществено влияние върху финансовия отчет, са описани по-долу:

1. Оценяване на очаквани кредитни загуби за паричните средства и вземанията
2. Определяне на справедливата стойност на финансовите активи, оценявани по ССПЗ както и на инвестиционните имоти

2.6. Чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се оценяват в български лева по централния курс на Българска народна банка (БНБ) към датата на сделката. Изключения правят сделките за покупко-продажба на валута, които се завеждат по действителния курс на покупко-продажбата.

Активите и пасивите на фонда, деноминирани в чуждестранна валута, се преоценяват по централния курс на БНБ ежедневно.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута или отчитането на сделки в чуждестранна валута по курсове, различни от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за доходите в момента на възникването им.

Обменните курсове на чуждестранните валути към 31.12.2018 са:

EUR	1.95583
USD	1.70815
10 PLN	4.54696
CHF	1.73558
GBP	2.18643

2.7. Приходи от финансови активи

Основните приходи на Фонда са от инвестиции, включващи преценка на ценни книжа, реализирани печалби или загуби от сделки с ценни книжа, лихви от банкови депозити и лихвоносни ценни книжа, получени дивиденди. Приходите от дивиденди се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица в момента на възникване на правото за получаване на дивидента. Приходите от лихви се признават на принципа на текущо начисляване. Нетният резултат от разликите от промените в оценката на финансовите активи оценявани по справедлива стойност през печалбата и загубата се отчита като текущ приход или разход от преценки. Разликата между преоценената стойност и продажната цена на финансовите активи оценявани по справедлива стойност през печалбата и загубата при сделки с тях се признават като текущи приходи или разходи от операции с инвестиции.

2.8. Разходи

Разходи се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица за периода, за който се отнасят.

2.9. Финансови инструменти

Финансови активи

Финансови активи, отчитани по ССПЗ

Тези финансови инструменти първоначално се признават и впоследствие се преоценяват по справедлива стойност. Всички реализирани печалби от операции, както и печалби или загуби от последващи оценки се включват в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица. Приходите от лихви се признават в печалбата или загубата, използвайки метода на ефективния лихвен процент. Приходите от дивиденди се признават в печалбата или загубата в момента на възникване на правото за тяхното получаване. Към 31 декември 2018 финансовите активи, отчитани по ССПЗ включват български и чуждестранни държавни ценни книжа, български корпоративни облигации, акции и дялове на КИС. Към 31 декември 2017 финансовите активи, отчитани по ССПЗ се състоят от български и чуждестранни държавни ценни книжа, български корпоративни облигации, акции, права и дялове на КИС. Към 31 декември 2018 и 2017 Фонда няма сделки с деривативни финансови инструменти.

Покупки и продажба на финансови активи, отчитани по ССПЗ се признават на датата на уреждане на сделката.

Дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност

Кредитите и вземанията съгласно МСС 39, които при прекласификацията по МСФО 9 попадат в категорията на Дългови инструменти, отчитани по амортизирана стойност са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се котират на активен пазар. След първоначалното им признаване, кредитите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност, с използването на метода на ефективния лихвен процент, намалена с провизията за обезценка. Методът на ефективната лихва представлява метод за определяне на амортизираната стойност на финансов инструмент и за разпределяне на прихода/разхода от него за определен период от време. Ефективният лихвен процент е лихвата, която точно дисконтира очакваните бъдещи парични постъпления или плащания (включително всички получени такси и други надбавки или отбивки) за очаквания живот на финансовия инструмент или, когато е подходящо за по-кратък период, до балансовата му стойност. Амортизацията по ефективния лихвен процент се включва във финансовите приходи в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица. Загубите от обезценка се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица като финансови разходи.

Към края на 2018 г. в тази категория Фонда отчита вземанията, свързани с инвестиции и инвестиционни имоти, както и другите текущи вземания.

Обезценка на финансови активи. Очаквани кредитни загуби (ОКЗ)

По отношение на вземанията, свързани с инвестиции и инвестиционни имоти, както и другите текущи вземания Фонда прилага опростен подход за изчисление на очакваните кредитни загуби. Това означава, че не проследява промените в кредитния риск, а вместо това признава провизия за загуба въз основа на очакваните кредитни загуби за целия срок на инструмента към всяка отчетна дата.

Подходът за обезценка на паричните средства е оповестен по-горе.

Ръководството на Фонда е преценило, че ОКЗ нямат съществено влияние върху финансовия му отчет с преминаването към МСФО 9, тъй като по-голямата част от финансовите активи се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата и изискванията за обезценка не се прилагат за тези финансови инструменти. Освен това финансовите активи по амортизируема стойност са краткосрочни, с добро кредитно качество. Съответно, очакваната кредитна загуба за тях е несъществена.

“УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

Фондът приема, че е налице неизпълнение на условията за даден финансов актив, когато забавянето на договорените парични потоци е над 90 дни.

Загуби от обезценка на финансови активи измерени по амортизирана стойност се приспадат от brutната балансова стойност на активите.

След приемането на МСФО 9 Фондът не е признал допълнителна обезценка на вземанията си, както и на паричните средства поради незначителния ѝ размер.

Финансови пасиви

С прилагането от 1 януари 2018 г. на МСФО 9 няма промяна в класификацията на финансовите пасиви на Фонда.

Финансовите пасиви на Фонда включват основно краткосрочни задължения към пенсионноосигурителното дружество и други краткосрочни задължения, както и дългосрочните задължения към осигурените лица.

При ежедневната оценка на активите и пасивите на фонда, “Пенсионно осигурително дружество-Бъдеще” АД използва методи, заложи в “Наредбата № 9 за начина и реда за оценка на активите и пасивите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване и на пенсионно осигурителното дружество, на стойността на нетните активи на фонда, за изчисляване и обявяване на стойността на един дял и за изискванията за воденото на индивидуалните партии”, както и в “Правилата за оценка на активите и пасивите на “Пенсионно осигурително дружество-Бъдеще” АД и на управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване” (наричани по-долу за краткост Правилата).

2.10. Парични средства

Паричните средства в лева са оценени по номинална стойност, която съответства на справедливата им стойност към датата на отчета.

За нуждите на отчета всички парични позиции, деноминирани в чуждестранна валута, се преизчисляват в български лева по заключителния курс на БНБ.

За целите на отчета за паричния поток паричните средства включват парични средства в брой и по разплащателни сметки.

2.11. Инвестиционни имоти

Инвестиционен имот е имот (земя, сграда, части от сграда или сграда в процес на изграждане), държан с цел отдаване под наем при условия на оперативен лизинг или за увеличаване на стойността на имота, или и за двете, в съответствие с МСС 40 Инвестиционни имоти.

Инвестиционните имоти се признават като актив само, когато е вероятно бъдещите икономически ползи, свързани с имота, да бъдат получени от Фонда и когато цената на придобиване може да бъде надеждно определена. Признаването се извършва обичайно от момента, в който всички ползи и рискове, свързани с актива са прехвърлени към Фонда.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по цена на придобиване, включително разходите по сделката. Текущите разходи, свързани с обслужването на актива не се включват в отчетната стойност, а се отчитат като преки разходи за инвестиционни имоти в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица.

След първоначалното им признаване инвестиционните имоти, се отчитат като се използва моделът на справедливата стойност. Справедливата стойност се определя от независими лицензирани оценители с квалификация и опит, подходящи за спецификата на оценяваните имоти, съгласно Закона за независимите оценители. Последващата

“УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

оценка на инвестиционен имот по справедлива стойност се извършва от Фонда съгласно оценката на пазарната стойност на имота към последния работен ден на отчетния период. Инвестиционните имоти се преоценят на тримесечна база, съгласно нормативната уредба на дейността на пенсионните фондове, и се включват в отчета за нетните активи на разположение на осигурените лица по пазарните им стойности. Промените в справедливата стойност на инвестиционните имоти се представят в отчета за промените на нетните активи на разположение на осигурените лица

Фондът отписва инвестиционните си имоти при продажба или при трайното им изваждане от употреба, в случай че не очакват никакви икономически приходи от тяхната продажба. Печалбите или загубите възникващи от изваждането им от употреба или продажбата им, се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица и се определят като разликата между нетните постъпления от продажбата и балансовата стойност на актива. Приходите от наеми от инвестиционни имоти се признават в отчета за промените в нетните активи на разположение на осигурените лица в периода, за който се отнасят, независимо от начина на плащане.

2.12. Дългосрочни задължения към осигурените лица

Дългосрочните задължения към осигурените лица включват осигурителни вноски, след отчисляване на нормативно регламентираните такси и удържки и разпределения доход по партидите на осигурените лица. Доходността от инвестирането на активите на УПФ „Бъдеще“ за периода 01.01.2018-31.12.2018 г. на годишна база е -0,59%

2.13. Такси и удържки в полза на пенсионноосигурителното дружество

За управлението на активите на УПФ „Бъдеще“, пенсионноосигурителното дружество отчислява следните такси и удържки регламентираните в КСО и определени в Правилника за организацията и дейността на УПФ „Бъдеще“:

- такса администриране и управление в размер на 4.00% от всяка осигурителна вноска;
- инвестиционна такса в размер на 0.80 % годишно върху стойността на нетните активи на фонда, в зависимост от периода, през който са били управлявани от дружеството;

Фондът е възприел политика за начисляване на такси за администриране и управление при персонифициране на получените осигурителни вноски по индивидуалните партии на осигурените лица.

2.14. Данъчно облагане

Приходите на Фонда не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане. Приходите от инвестиране на активите на Фонда, разпределени по индивидуалните партии на осигурените лица, не се облагат с данък по смисъла на Закона за облагане на доходите на физически лица. Услугите по допълнително доброволно пенсионно осигуряване не се облагат по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

“УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

3. ПОЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

3.1 Приходи от операции с ценни книжа

	<u>2 018</u>	<u>2 017</u>
	(хил.лв.)	(хил.лв.)
Акции, дялове и права, в т.ч.:	90 181	84 814
-от преоценка	89 937	84 454
-от продажба	244	360
Държавни ценни книжа (ДЦК)	1 709	3 041
-от преоценка	1 676	3 008
-от продажба	33	33
Корпоративни облигации	2 163	3 301
-от преоценка	2 159	2 777
-от продажба	4	524
Общински облигации	6	8
-от преоценка	6	8
	<u>94 059</u>	<u>91 164</u>

3.2 Приходи от лихви и дивиденди

	<u>2 018</u>	<u>2 017</u>
	(хил.лв.)	(хил.лв.)
От лихви		
Държавни ценни книжа (ДЦК)	995	921
Корпоративни облигации	3 296	3 096
Общински облигации	37	40
Банкови депозити	-	1
Разплащателни сметки	99	127
Репо сделки	693	549
	<u>5 120</u>	<u>4 734</u>

	<u>2 018</u>	<u>2 017</u>
	(хил.лв.)	(хил.лв.)
От дивиденди		
- От акции	251	319
- От АДСИЦ	107	61
	<u>358</u>	<u>380</u>

3.3 Приходи от валутни операции

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	(хил.лв.)	(хил.лв.)
От промяна на валутни курсове	1 451	769
От курсови разлики при сделки	86	-
	<u>1 537</u>	<u>769</u>

“УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

3.4 Разходи от операции с ценни книжа

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	(хил.лв.)	(хил.лв.)
Акции, дялове и права, в т.ч.:	(93 722)	(77 513)
-от преоценка	(93 655)	(77 386)
-от продажба	(40)	(82)
-комисионни на инвестиционни посредници	(27)	(45)
Държавни ценни книжа (ДЦК)	(2 629)	(2 513)
-от преоценка	(2 547)	(2 448)
-от продажба	(82)	(64)
-комисионни на инвестиционни посредници	-	(1)
Корпоративни облигации	(2 348)	(3 939)
-от преоценка	(2 294)	(3 918)
-от продажба	(45)	(8)
-комисионни на инвестиционни посредници	(9)	(13)
Общински облигации	(5)	(5)
-от преоценка	(5)	(5)
Репо сделки	(20)	(33)
-комисионни на инвестиционни посредници	(20)	(33)
	<u>(98 724)</u>	<u>(84 003)</u>

3.5 Разходи от валутни операции

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	(хил.лв.)	(хил.лв.)
От промяна на валутни курсове	(1 273)	(909)
От курсови разлики по сделки	(81)	-
	<u>(1 354)</u>	<u>(909)</u>

3.6 Приходи и разходи от управление на инвестиционни имоти

	<u>2 018</u>	<u>2 017</u>
	(хил.лв.)	(хил.лв.)
Приходи		
От промяна на оценката	171	120
От наеми	230	241
	<u>401</u>	<u>361</u>
	<u>2 018</u>	<u>2 017</u>
	(хил.лв.)	(хил.лв.)
Разходи		
От промяна на оценката	(206)	(91)
От консумативи на имота	(184)	(116)
	<u>(390)</u>	<u>(207)</u>

“УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

3.7. Ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата

През 2018 г. “ПОД-Бъдеще” АД управлява активите на фонда, спазвайки КСО и своята инвестиционна стратегия. Структурата на инвестициите в ценни книжа към 31.12.2018 г. е както следва:

	2018 (хил.лв.)	2017 (хил.лв.)
Акции, дялове и права в т.ч.:	118 927	96 514
-акции	65 313	48 714
-АДСИЦ	13 075	12 054
-договорни фондове	40 539	35 746
Държавни ценни книжа (ДЦК)	42 761	27 071
Корпоративни облигации	72 876	53 418
Общински облигации	464	696
	235 028	177 699

В стойността на ценните книжа към 31.12.2018 г. са включени натрупани лихви в размер на 1 310 хил. лв., разпределени както следва: ДЦК – 715 хил. лв., корпоративни облигации – 595 хил. лв.

Експозиции в ДЦК по емисия, емитент, падеж, валута, номинал в оригинална валута и справедлива стойност.

към 31.12.2018

емисия	емитент	падеж	валута	номинална стойност оригинална валута	справедлива стойност (хил.лв.)
BG2009794228	BG	01.01.2019	USD	3 104.68	6
BG2040099223	BG	01.01.2019	EUR	415.50	1
BG2040210218	BG	29.09.2025	EUR	140 000.00	370
PTOTETOE0012	PT	21.07.2026	EUR	1 300 000.00	2 849
XS0982709221	SI	18.02.2024	USD	1 600 000.00	2 978
XS1083844503	BG	03.09.2024	EUR	1 500 000.00	3 354
XS1117298916	HR	11.03.2025	EUR	1 700 000.00	3 658
XS1208855616	BG	26.03.2022	EUR	1 600 000.00	3 376
XS1208855889	BG	26.03.2027	EUR	1 800 000.00	3 954
XS1312891549	RO	29.10.2025	EUR	1 000 000.00	2 111
XS1382693452	BG	21.03.2023	EUR	3 000 000.00	6 371
XS1382696398	BG	21.03.2028	EUR	1 800 000.00	4 043
XS1696445516	HU	10.10.2027	EUR	1 600 000.00	3 176
XS1713462668	HR	15.06.2028	EUR	1 700 000.00	3 404
XS1887498282	HU	22.10.2025	EUR	1 600 000.00	3 110
					42 761

“УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

към 31.12.2017

емисия	емитент	падеж	валута	номинална стойност оригинална валута	справедлива стойност (хил.лв.)
BG2040011210	BG	19.07.2021	BGN	1 662 232.00	1 998
BG2040009214	BG	28.01.2019	BGN	2 764 817.00	2 979
BG2040010212	BG	13.07.2020	BGN	3 100 000.00	3 579
BG2040403219	BG	11.10.2018	EUR	502 232.00	1 044
BG2040210218	BG	29.09.2025	EUR	140 000.00	381
BG2040099223	BG	01.01.2019	EUR	831.00	2
BG2009794228	BG	01.01.2019	USD	6 209.36	10
XS1208855616	BG	26.03.2022	EUR	1 600 000.00	3 444
XS1382693452	BG	21.03.2023	EUR	3 000 000.00	6 465
XS1083844503	BG	03.09.2024	EUR	1 500 000.00	3 409
XS1208855889	BG	26.03.2027	EUR	500 000.00	1 129
XS1312891549	RO	29.10.2025	EUR	1 000 000.00	2 134
XS1713475306	HR	27.01.2030	EUR	250 000.00	497
					27 071

Съгласно приложимата Наредба № 9 за начина и реда за оценка на активите и пасивите на пенсионните дружества и техните фондове, за определянето на справедливите стойности на ДЦК издадени от Република България се използват следните методи, в последователността:

1. Последна цена на сключена с тях сделка за предходния работен ден (ден „Т“), обявена в борсовия бюлетин, към която се добавя дължимият лихвен купон за деня, за който се отнася оценката, обявен в бюлетина от ден „Т-2”
2. Ако не може да се определи цена по реда на т.1, последващата оценка се извършва по последна цена „купува” за предходния работен ден (ден „Т“), обявена в борсовия бюлетин, към която се добавя дължимият лихвен купон за деня, за който се отнася оценката, обявен в бюлетина от ден „Т-2”.
3. При невъзможност да се приложат начините за оценка по т. 1 и 2 последващата оценка се извършва средна цена на всяка емисия за предходния работен ден на вторичния междубанков пазар. Средната цена на емисия се формира като средноаритметична от цените „купува” и „продава”, обявени от не по-малко от трима първични дилъри на държавни ценни книжа, определена по начин, посочен в Правилата за оценка на активите и пасивите на пенсионноосигурителното дружество и на управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване.

Определянето на справедлива стойност на дългови ценни книжа, приети за търговия на регулиран пазар, се извършва по последна цена на сключена с тях сделка за предходния работен ден, обявена в борсов бюлетин или електронна система за ценова информация за финансови инструменти. Когато се обявява нетна цена, последващата оценка се извършва, като към тази цена се прибави дължимият лихвен купон към датата, за която се отнася оценката.

Ако не може да се определи цена по описания по-горе ред, последващата оценка се извършва по последна цена „купува” за предходния работен ден, обявена в борсов бюлетин или електронна система за ценова информация за финансови инструменти. Когато се обявява нетна цена, последващата оценка се извършва, като към тази цена се прибави дължимият лихвен купон към датата, за която се отнася оценката.

"УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ"

Определянето на справедлива стойност на акции, търгувани на регулиран пазар в държава членка, съответно на официален пазар на фондова борса или на друг организиран пазар в трета държава, които са включени в основен индекс на съответния пазар съгласно приложение № 2 на Наредба 9, се извършва по:

- а) цена на затваряне на този пазар за предходния работен ден, обявена в борсов бюлетин или електронна система за ценова информация на финансови инструменти;
- б) последна цена „купува“ за предходния работен ден, обявена в борсов бюлетин или електронна система за ценова информация на финансови инструменти, ако не може да се определи цена по буква „а“.

За основен индекс на БФБ е определен SOFIX.

За определяне на справедливите стойности на дялове се използва последната определена и обявена цена на обратно изкупуване.

Основни източници на ценова информация за последваща оценка на финансовите активи на фонд за допълнително пенсионно осигуряване и пенсионноосигурителното дружество са банки-попечители и инвестиционни посредници – първични дилъри, бюлетини на регулираните пазари, електронни системи за ценова информация и други официални източници. В случаите когато не е налице пазарна цена, на основата на която да бъде извършена последваща оценка на даден актив, Фонда използва други методи за определяне на справедлива стойност, съгласно Наредба № 9.

Финансови активи, чиято оценка е на база пазарната им цена, се класифицират в ниво 1. Фондът не преизчислява котировките за тях.

Финансовите инструменти, които се търгуват на пазари, считани за неактивни, но се оценяват по котиранияте пазарни цени, котировки от дилъри или други оценъчни методи, основани на наблюдаема пазарна информация, се класифицират в ниво 2.

Оценката на инвестициите, включени в ниво 3, не се основава на наблюдаема пазарна информация, тъй като се търгуват рядко. Фондът използва оценъчни методи за изчисляване на справедливата им стойност.

Нивото на йерархия на справедливите стойности на финансови активи, оценявани по ССПЗ, притежавани от Фонда към 31.12.2018 г. е както следва:

	ниво 1	ниво 2	ниво 3	общо
		хил. лева		
Акции	64 589	-	724	65 313
АДСИЦ	13 065	-	10	13 075
Договорни фондове	40 539	-	-	40 539
Държавни ценни книжа (ДЦК)	42 761	-	-	42 761
Корпоративни облигации	63 243	-	9 633	72 876
Общински облигации	-	-	464	464
	224 197	-	10 831	235 028

3.8 Парични средства

	2018	2017
	(хил.лв.)	(хил.лв.)
Парични средства по разплащателни сметки в лева	12 642	21
Парични средства по разплащателни сметки в евро	5 268	753
Парични средства по разплащателни сметки в швейцарски франкове	7	24
Парични средства по разплащателни сметки в щатски долари	254	852
		4
		61

“УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

18 171

46 670

3.9 Инвестиционни имоти

	<u>2018</u>	<u>2017</u>
	(хил.лв.)	(хил.лв.)
Балансова стойност в началото на периода	9 798	6 526
придобити	2 178	4 025
имоти в процес на строителство	1 540	-
продадени	-	(782)
Приходи/(разходи) от преоценка /нето/	(35)	29
Балансова стойност в края на периода	13 481	9 798

Инвестиционните имоти, притежавани от Фонда са следните:

- ливада в с. Долни Богоров, район Кремиковци, община Столична, оценен по пазарна стойност на 1 608 хил.лв. (2017 г. – 1 821 хил.лева)
Оценката към 31.12.2018 г. е извършена от Александър Симеонов Александров със сертификат за оценителска правоспособност рег. № 810100174 от 20.06.2011, издаден от Камарата на независимите оценители в България.
- земя и сгради в с. Габра, община Елин Пелин, оценен по пазарна стойност на 662 хил.лв. . (2017 г. - 657 хил.лева)
Оценката към 31.12.2018 г. е извършена от Росица Николаева Султанова със сертификат за оценителска правоспособност рег. № 100100371 от 14.12.2009, издаден от Камара на независимите оценители в България и Оценителско предприятие Поликонсулт ООД, притежаващо сертификат №900300227 от 09.02.2017 г. На дружество на независим оценител, издаден от Камарата на независимите оценители в България.
- земя и сгради в , гр. Севлиево, община Севлиево оценен по пазарна стойност на 1 686 хил.лв. . (2017 г. – 1 596 хил.лева)
Оценката към 31.12.2018 г. е извършена от Росица Николаева Султанова със сертификат за оценителска правоспособност рег. № 100100371 от 14.12.2009, издаден от Камара на независимите оценители в България и Оценителско предприятие Поликонсулт ООД, притежаващо сертификат №900300227 от 09.02.2017 г. на дружество на независим оценител, издаден от Камарата на независимите оценители в България.
- земя и сгради в гр. София район Красно село община Столична оценен по пазарна стойност на 1 675 хил.лв. . (2017 г. – 1 657 хил.лева)
Оценката към 31.12.2018 г. е извършена от Александър Симеонов Александров със сертификат за оценителска правоспособност рег. № 810100174 от 20.06.2011, издаден от Камарата на независимите оценители в България.
- земя и сгради в гр. София район Люлин община Столична оценен по пазарна стойност на 4 107 хил.лв. (2017 г. – 4 080 хил.лева)
Оценката към 31.12.2018 г. е извършена от Александър Симеонов Александров със сертификат за оценителска правоспособност рег. № 810100174 от 20.06.2011, издаден от Камарата на независимите оценители в България.
- парцел гр. София, район Лозенец, бул. Никола Вапцаров №49 оценен по пазарна стойност на 2 204 хил.лв. Имотът е придобит през 2018г.
Оценката към 31.12.2018 г. е извършена от Росица Николаева Султанова със сертификат за оценителска правоспособност рег. № 100100371 от 14.12.2009,

“УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

издаден от Камара на независимите оценители в България и Оценителско предприятие Поликонсулт ООД, притежаващо сертификат №900300227 от 09.02.2017 г. На дружество на независим оценител, издаден от Камарата на независимите оценители в България.

Оценъчните техники, приложени при определянето справедливата стойност на инвестиционните имоти на Фонда съответстват на ниво 2 от въведената с МСФО 13 Йерархия на справедливите стойности. Справедливата стойност се определя на база, изготвени оценки от независими оценители при претегляне на различните оценителски методи в зависимост от вероятността за сбъждане на заложените хипотези при прилагане на въведената от МСФО 13 презумпция за определяне на справедливата стойност на база на пазарните очаквания за максимизиране на стойността на актива в зависимост от употребата му. Направената преоценка на инвестиционните имоти до справедлива стойност е повтаряема поради прилагането на модела на справедливата стойност по МСС 40. Тя се извършва към последна дата на всяко календарно тримесечие на годината.

3.10 Краткосрочни вземания, свързани с инвестиции

	2018 (хил.лв.)	2017 (хил.лв.)
Лихвено плащане Пауър лоджистик	82	65
Главнично плащане Пауър лоджистик	49	-
Лихвено плащане ТЕЦ Бобовдол	5	2
Лихвено плащане Авто Юнион	47	-
Главнично плащане Авто Юнион	77	-
Лихвено плащане ТЕЦ Марица 3	16	22
Лихвено плащане Булгарплод	9	5
Лихвено плащане Топлофикация Враца АД	65	33
Лихвено плащане Община Каварна	16	18
Главница Община Каварна	232	232
Вземане за лихва Топлофикация Русе	-	12
Лихва Източна Газова Компания	32	104
Главница Източна Газова Компания	199	-
Главница Велграфт Асет	876	876
Лихва Велграфт Асет	35	71
Вземане права Еврохолд България	-	2
Лихва Делта кредит АДСИЦ	21	-
Лихва Би джи АЙ	28	-
Главница Холдинг Варна	209	-
Лихва Холдинг Варна	90	-
Лихва ОСК Лозенец	131	-
Лихва Мина Станянци	37	-
Дивидент Кепитъл Мениджмънт	83	-
Вземания свързани с придобиването на инвестиционен имот	-	29
Вземания свързани с инвестиционен имот	-	1
Вземане по наем инвестиционен имот	2	15
Репо сделка със СЛС АД	5 906	2 485
Репо сделка със Старком холдинг АД	7 399	6 978
Репо сделка със Синтетика АД	301	267
Вземане за ДДС по сделки с инвестиционен имот	82	2
Вземане от ПОД за недостиг на партиди	-	-
Вземане от НАП за недостиг на партиди	1	1

“УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

Отложени разходи	3	3
	16 033	11 223

През 2018 г. Фонда не отчита провизия за ОКЗ върху описаните по-горе вземания, свързани с инвестиции.

3.11 Краткосрочни задължения

	2018	2017
	(хил.лв.)	(хил.лв.)
Задължения за такси на фонда към дружеството	337	355
Задължение към НОИ	260	79
Задължения по депозит за наем инвестиционен имот	14	15
Други задължения	117	4
<i>в т.ч. към синдик на Алан Мак</i>	117	-
	728	453

3.12 Свързани лица и Сделки със свързани лица

	2018	2017
	(хил.лв.)	(хил.лв.)
Сделки със свързани лица		
Такса за администриране и управление	(2 128)	(1 965)
Инвестиционна такса	(2 091)	(1 880)
	(4 219)	(3 845)

Задължения за такси към ПОД

	2018	2017
	(хил.лв.)	(хил.лв.)
Такса за администриране и управление	148	182
Инвестиционна такса	189	173
	337	355

Лицата се считат за свързани, ако една от страните има възможност да упражнява контрол или значително влияние върху другата при взимането на финансови или оперативни решения, или са поставени под съвместен контрол от страна на трето лице.

Фондът счита за свързано лице Пенсионноосигурително дружество „Бъдеще“ АД, заедно с неговия ключов управленски персонал и дружествата, упражняващи контрол върху пенсионноосигурителното дружество.

3.13 Оповестяване на политика по управление на риска

Управление на финансови рискове

В рамките на инвестиционния процес Съветът на директорите на „ПОД-Бъдеще“ АД е приел през 2007 г. вътрешни правила за процедурите за наблюдение, измерване и управление на риска, свързан с инвестициите на управляваните от Дружеството фондове за допълнително пенсионно осигуряване, правилата са одобрени от заместник-председателя на Комисията за финансов надзор.

Дружеството идентифицира и измерва рисковете, свързани с отделните инструменти, в които са инвестирани средствата на фонда.

“УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

➤ Пазарен риск е възможността Фонда да реализират загуби поради неблагоприятни изменения в цените на ценни книжа, пазарните лихвени проценти, валутни курсове и други. Компонентите на пазарния риск са :

- Лихвен риск – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент поради изменение на нивото на лихвения процент, влияещ върху стойността на този инструмент. Лихвеният риск по всяка емисия облигации в портфейла се изчислява по метода на модифицираната дюрация. Структурата на разгледаните инструменти през отчетните периоди за 2018г. в портфейла на Фонда не предполага наличие и проявление на лихвен риск, имащо негативно отражение върху изменението на стойността на портфейла. Средно претегленият срок на изплащане е по-къс от матуритета на посочените инструменти.

Матуритетна структура на активите към 31.12.2018

Активи (в хил.лв.)	От 3						Без матуритет	Общо
	До 3 месеца	месеца до 1 година	От 1 до 3 години	От 3 до 5 години	От 5 до 10 години	Повече от 10 години		
Акции	-	-	-	-	-	-	65 313	65 313
АДСИЦ	-	-	-	-	-	-	13 075	13 075
Договорни фондове	-	-	-	-	-	-	40 539	40 539
Държавни ценни книжа	6	-	-	9 748	33 007	-	-	42 761
Корпоративни облигации	813	6 030	25 291	19 582	14 349	6 811	-	72 876
Общински облигации	-	464	-	-	-	-	-	464
Парични средства	-	-	-	-	-	-	18 171	18 171
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	-	13 481	13 481
Краткосрочни вземания	-	2 427	-	-	-	-	-	2 427
Вземания по репо сделки	12 421	1 185	-	-	-	-	-	13 606
Общо:	13 240	10 106	25 291	29 330	47 356	6 811	150 579	282 713

Матуритетна структура на активите към 31.12.2017

Активи (в хил.лв.)	От 3						Без матуритет	Общо
	До 3 месеца	месеца до 1 година	От 1 до 3 години	От 3 до 5 години	От 5 до 10 години	Повече от 10 години		
Акции	-	-	-	-	-	-	48 714	48 714
АДСИЦ	-	-	-	-	-	-	12 054	12 054
Договорни фондове	-	-	-	-	-	-	35 746	35 746
Държавни ценни книжа	324	1 044	6 438	5 356	13 413	496	-	27 071
Корпоративни облигации	154	3 019	11 353	37 331	1 561	-	-	53 418
Общински облигации	-	-	696	-	-	-	-	696
Парични средства	-	-	-	-	-	-	46 670	46 670
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	-	9 798	9 798
Краткосрочни вземания	1 493	-	-	-	-	-	-	1 493
Вземания по репо сделки	267	9 483	-	-	-	-	-	9 730
Общо:	2 238	13 526	18 487	42 687	14 974	496	152 982	245 390

- Валутен риск – рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент, деноминиран във валута, различна от лев и евро, поради изменение на валутния курс между тази валута и лева/евро. Финансовите инструменти в портфейла на „УПФ-Бъдеще“ са деномирани в лева , евро, щатски долари, полски злоти и швейцарски франкове. Преоценката на активите, които се оценяват в щатски долари, полски злоти и швейцарски франкове се прави в лева по съответния курс на Българска Народна Банка за деня. Валутния риск на тези активи е измерен чрез стандартно отклонение, като са взети данни за валутния курс на щатския долар, полската злота, и швейцарския франк към лев от дата 31.12.17г. до дата 31.12.18г. и полученото стандартно отклонение се коренува с 250, за да получим

“УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

годишното такова. За текущият отчетен период стандартното отклонение на щатския долар е 2,09%, на полската злота е 1,20% и на швейцарския франк 1,4%.

Валутна структура на активите към 31.12.2018

Активи (в хил.лв.)	BGL	EUR	USD	PLN	GBP	CHF	Общо
	Лева	Евро	щатски долар	Полска злота	Британска лира	Швейцарски франк	
Акции	59 601	3 975	1 496	137	-	104	65 313
АДСИЦ	13 075	-	-	-	-	-	13 075
Договорни фондове	39 197	1 342	-	-	-	-	40 539
Държавни ценни книжа	-	39 778	2 983	-	-	-	42 761
Корпоративни облигации	54 861	18 015	-	-	-	-	72 876
Общински облигации	-	464	-	-	-	-	464
Парични средства	12 642	5 288	254	-	-	7	18 171
Инвестиционни имоти	13 481	-	-	-	-	-	13 481
Краткосрочни вземания	739	1 688	-	-	-	-	2 427
Вземания РЕПО сделки	13 606	-	-	-	-	-	13 606
Общо	207 202	70 530	4 733	137	-	111	282 713

Валутна структура на активите към 31.12.2017

Активи (в хил.лв.)	Лева	Евро	щатски долар	Полска злота	Британска лира	Швейцарски франк	Общо
	Акции	45 236	1 136	1 519	633	87	
АДСИЦ	12 054	-	-	-	-	-	12 054
Договорни фондове	34 382	1 364	-	-	-	-	35 746
Държавни ценни книжа	8 558	18 505	10	-	-	-	27 071
Корпоративни облигации	29 275	24 143	-	-	-	-	53 418
Общински облигации	-	696	-	-	-	-	696
Парични средства	21 753	24 852	61	-	-	4	46 670
Инвестиционни имоти	9 798	-	-	-	-	-	9 798
Краткосрочни вземания	296	1 197	-	-	-	-	1 493
Вземания РЕПО сделки	9 730	-	-	-	-	-	9 730
Общо	171 080	71 893	1 590	633	87	107	245 390

- Ценови риск – риск от намаляване на стойността на инвестицията при неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени. Дружеството измерва ценовия риск за фонда, свързан с инвестициите в акции, чрез приложимия за съответния пазар метод, както следва:

- историческа волатилност, измерена чрез стандартно отклонение по реда посочен в Приложение №4 от Изискванията към рекламните и писмени информационни материали на пенсионните фондове и на пенсионно осигурителните дружества по чл. 123и, ал.2 и чл.180 ал.2 т.1 и т.2 от КСО;
- β -коефициент към индексите на съответните пазари.

Дружеството измерва пазарния риск освен по компоненти и в цялост, като за целта се използват един или няколко от следните количествени методи:

- историческа волатилност на стойността на един пенсионен дял, измерена чрез стандартно отклонение по реда посочен в Приложение №4 от Изискванията към рекламните и писмени информационни материали на пенсионните фондове и на пенсионно осигурителните дружества по чл. 123и,

“УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

ал.2 и чл.180 ал.2 т.1 и т.2 от КСО. За периода 31/12/2017-31/12/2018 стойността на стандартно отклонение е 3.29%;

- β -коефициента на Фонда към индекса за стойността на един дял в пенсионните фондове UNIDEX. За периода 31/12/2017-31/12/2018 стойността на β -коефициента е 0.354;
  - Модела „Стойност под риск” (Value at Risk, VaR). Стойността под риск се дефинира като очаквана максимална загуба за определен времеви хоризонт при дадена степен на доверителност. Дружеството използва „параметричен” подход на изчисляване, при 95% едностранен доверителен интервал и времеви хоризонт от един ден. При изчислението се използва исторически период на наблюдение от най-малко една година (250 работни дни), данните се актуализират ежедневно с изменението стойността на един дял, а валутата в която се пресмята стойността под риск е български лева.
- Кредитен риск е възможността Фонда да реализират загуби поради неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансовите инструменти, с насрещната страна по борсови и/или извънборсови сделки. Кредитният риск може да бъде породен от един от три основни вида кредитен риск, а именно:
- контрагентен риск – риск от неизпълнение на задълженията от насрещна страна по извънборсови сделки, като валутни форуърди, лихвени суапи и други инструменти съгласно действащото законодателство. Стойността на контрагентен риск е равна на стойността на нереализираната печалба от сключения форуърден валутен договор или договор за лихвен суап;
  - сетълмент риск – риск възникващ от възможността да не се получат насрещни парични средства или финансови инструменти от контрагент на датата на сетълмент, след като са изпълнили своето задължение по сделката. Стойността на сетълмент риск е равна на стойността на всички неприключили сделки с една насрещна страна, като процент от нетните активи. При оценка на този риск не се включват сделките, сключени при условия на сетълмент DVP (доставка срещу плащане) или с международни клирингови институции, разполагащи с гаранционни механизми;
  - инвестиционен кредитен риск – риск от намаляване на стойността на инвестицията в дадена ценна книга поради кредитно събитие при емитента на този инструмент. Кредитно събитие включва обявяване в несъстоятелност, неплатежоспособност, съществена промяна в капиталовата структура, намаляване на кредитния рейтинг и други. Текуща и последваща оценка на инвестиционния кредитен риск на инвестициите на Фонда се извършва чрез качествен и количествен анализ на базата на финансовите отчети на емитентите, обезпечението на емисиите на дълговите инструменти, управление и репутация на емитента, използване на присъдения му външен кредитен рейтинг. Кредитния рейтинг на българските ДЦК в портфейла на Фонда, присъден от рейтинговата агенция Fitch Ratings е BBB. Хърватската емисия ДЦК в портфейла на Фонда има присъден кредитния рейтинг от рейтинговата агенция Fitch Ratings BB+. Кредитния рейтинг на румънските ДЦК в портфейла на Фонда, присъден от рейтинговата агенция Fitch Ratings е BBB-. Кредитния рейтинг на португалските ДЦК в портфейла на Фонда присъден от

“УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

рейтинговата агенция Fitch Ratings е BBB. Кредитния рейтинг на унгарските ДЦК в портфейла на Фонда, присъден от рейтинговата агенция Fitch Ratings е BBB-. Кредитния рейтинг на словенските ДЦК в портфейла на Фонда, присъден от рейтинговата агенция Fitch Ratings е A-.

Матуритетна структура на портфейла от държавен дълг по страни към 31.12.2018 (в хил.лв.)

Държава емитент	До 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 3 години	От 3 до 5 години	От 5 до 10 години	Над 10 години	Общо
България	6	-	-	9 748	11 721	-	21 475
Португалия	-	-	-	-	2 849	-	2 849
Румъния	-	-	-	-	2 111	-	2 111
Словения	-	-	-	-	2 978	-	2 978
Унгария	-	-	-	-	6 286	-	6 286
Хърватска	-	-	-	-	7 062	-	7 062
Общо:	6	-	-	9 748	33 007	-	42 761

Матуритетна структура на портфейла от държавен дълг по страни към 31.12.2017 (в хил.лв.)

Държава емитент	До 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 до 3 години	От 3 до 5 години	От 5 до 10 години	Над 10 години	Общо
България	324	1 044	6 438	5 356	11 279	-	24 441
Хърватска	-	-	-	-	-	496	496
Румъния	-	-	-	-	2 134	-	2 134
Общо:	324	1 044	6 438	5 356	13 413	496	27 071

➤ Оперативен риск е възможността Фонда да реализира загуби, свързани с грешки или несъвършенства в системата на организация, недостатъчно квалифициран персонал, неблагоприятни външни събития от нефинансов характер. Оперативният риск се класифицира в няколко вида:

- Риск от персонала– риск от загуби, свързани с възможността от грешки, мошеничество, недостатъчна квалификация, неблагоприятни изменения в трудовото законодателство;
- Технически риск– риск от загуби, обусловени от несъвършенството на използваните технологии;
- Риск от физическо вмешателство– риск от загуби, в следствие на непосредствено физическо вмешателство в дейността на Фонда като грабеж, терористичен акт, неправомерно проникване в информационната система и други;
- Риск на обкръжаващата среда– риск от загуби, свързани с изменения в средата от нефинансов характер, в която оперират Фонда– изменения в законодателството, политически изменения, изменения в данъчната система и други.

Дружеството отчита оперативния риск за фонда чрез качествени измервания, базирани на проучване на служителите и анализ на процесите и технологичната обезпеченост на дейността на дружеството.

“УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

- Ликвиден риск е рискът от загуби при наложителна продажба на активи поради неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения. Дружеството определя ликвидния риск за фонда на база на входящите и изходящите парични потоци и изготвяната прогноза за тяхното изменение в краткосрочен план.
- Рискът от концентрация е възможността от загуба поради неправилна диверсификация на експозиции към емитент, групи свързани емитенти, емитенти от един и същ икономически отрасъл или географска област.

Инвестиционната политика при управление на средствата на пенсионния фонд се формира като се спазват нормативните изисквания и ограничения. Изискванията за спазване на принципите на надеждност, ликвидност, доходност и диверсификация налагат подходът при управление на активите да бъде сравнително консервативен и да определя относително нисък рисков профил на инвестиционния портфейл. С цел постигане на високо ниво на сигурност и гарантиране на интересите на осигурените лица, действащото законодателство поставя изисквания към структурата на портфейла на фонда в следните основни направления:

- регламентиране на класовете от инвестиционни инструменти (основно първокласни активи);
- налагане на ограничения за размера на средствата, които могат да бъдат вложени в различни инструменти;
- лимитиране на експозицията към емитенти и контрагенти.

С цел всеобхватност на оценяването на пазарното представяне на Фонда, Дружеството изчислява коефициент на Шарп по реда посочен в Приложение №4 от Изискванията към рекламните и писмени информационни материали на пенсионните фондове и на пенсионно осигурителните дружества по чл. 123и, ал.2 и чл.180 ал.2 т.1 и т.2 от КСО. За периода 31/12/2017-31/12/2018 стойността на коефициента на Шарп не е изчислен, защото доходността е по-ниска от безрисковата доходност.

Комитетът по управление на риска в „ПОД-Бъдеще“ наблюдава експозициите към рискове и ги управлява съгласно инвестиционната политика, правилата и процедурите за наблюдение, измерване и управление на риска, свързан с инвестициите на управляваните от Дружеството фондове за допълнително пенсионно осигуряване, и ограниченията по КСО. Комитетът по управление на риска извършва последващо наблюдение и оценка на рисковите фактори, които могат да окажат негативно влияние върху стойността на портфейла на фонда, в т.ч. на отделни позиции, включени в него. Спазването на посочените правила гарантира постоянно наблюдение и оценка на рисковите експозиции на фонда и съответно приемане на адекватни мерки при възникване на неблагоприятни пазарни условия.

3.14. Условни задължения

Към 31 декември 2018 г. и към 31 декември 2017 г. Фондът няма условни задължения, които да изискват допълнително оповестяване в настоящия финансов отчети.

3.15. Събития след датата на баланса

От началото на 2019 г. във връзка с чл. 201 от КСО таксите, удържани от осигурените лица са в размер на:

- 3,75 % - удържана от всяка вноса
- 0,75 % инвестиционна такса, определена годишно върху стойността на нетните активи в зависимост от периода, през който са управлявани

“УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД-БЪДЕЩЕ”

След датата на съставяне на финансовите отчети не са настъпили други съществени събития с коригиращ и/или некоригиращ характер, които следва да се отчетат или оповестят в представени финансов отчети.

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

ДО АКЦИОНЕРИТЕ НА ПОД БЪДЕЩЕ АД

Доклад относно одита на финансовия отчет

Мнение

Ние извършихме одит на финансовия отчет на УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД - БЪДЕЩЕ (Фонда), съдържащ отчет за финансовото състояние към 31 декември 2018 г. и отчет за всеобхватния доход, отчет за нетните активи на разположение на осигурените лица и отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към финансовия отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики. По наше мнение, приложеният финансов отчет дава вярна и честна представа за финансовото състояние на Фонда към 31 декември 2018 г. и за неговите финансови резултати от дейността и паричните му потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС) .

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на финансовия отчет“. Ние сме независими от пенсионното дружество и Фонда в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на финансовия отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на финансовия отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
„Ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата (ССПЗ)“ <i>Виж пояснителни бележки 2.9. и 3.7. към финансовия отчет</i> Към 31 декември 2018 г. Фонда отчита	По време на нашия одит одиторските ни процедури включиха, без да са ограничени до: <ul style="list-style-type: none"> - Оценка и проверка за адекватността и последователността на прилаганата от Фонда счетоводна политика във връзка с

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при праведения от нас одит
<p>ценни книжа, отчитани по ССПЗ в Отчета за финансовото състояние в общ размер на 235,028 хил. лева, което представлява 83 % от общите активи към 31 декември 2018 г. (177,699 хил. лева и 72 % от общите активи към 31 декември 2017 г.)</p> <p>Тези финансови активи се разглеждат като ключов фактор за определяне на резултатите от дейността на Фонда и за размера на нетните му активи.</p> <p>Определянето на справедливата стойност на финансовите активи се базира в по-голямата си част на пазарни данни, които са получени от различни публични източници или чрез прилагане на други оценъчни методи и техники. Повечето входящи данни за оценка се получават от борсови котировки на ликвиден пазар. Когато обаче такива данни не са разполагаеми, Фонда използва различни предположения и приблизителни оценки за нуждите на оценъчни методи, които съдържат определена степен на несигурност и субективизъм.</p> <p>Оценяването на финансовите активи се извършва в съответствие с изискванията на пенсионното законодателство и вътрешните правила за дейността на пенсионноосигурителното дружество и Фонда.</p> <p>Поради тези обстоятелства, ние считаме, че определянето на справедливата стойност на ценните книжа, отчитани по ССПЗ е ключов одиторски въпрос.</p>	<p>отчитането, класификацията и оценяването на финансовите активи, отчитани по ССПЗ с оглед на приложимите МСФО, в т.ч. и новия МСФО 9;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Преглед за съответствие с изискванията на МСФО 9 относно начина на първоначално прилагане на стандарта и отчитане на ефектите от преминаването към новия стандарт; - Получаване на потвърдително писмо от банката - попечител и равнение на потвърдените номиналната стойност и количество по видове финансови активи с отчитането им в счетоводните регистри на Фонда; - Съпоставяне на оценката на всички финансови активи, отчитани по ССПЗ и включени в портфейла на Фонда по борсови котировки, валидни към 31 декември с публично достъпни пазарни източници и бюлетини; - Преглед и оценка на източниците на ценова информация; Рейтинг на входящите данни и параметри при определянето на котировките на ценни книжа от независими агенции и анализ на адекватността на разпределянето по различните нива на йерархията на справедливите стойности; - Преглед и оценка на адекватността, пълнотата и уместността на оповестяванията във финансовия отчет, в т.ч. и на оповестяванията във връзка с финансовите активи, отчитани по ССПЗ, включително

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при ~~процедурите~~ от нас одит
	относно йерархията на справедливите стойности и движението им в рамките на йерархията през годината.

Друга информация, различна от финансовия отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството на пенсионното дружество носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността, изготвен от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва финансовия отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно финансовия отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на финансовия отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с финансовия отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт. Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, по отношение на доклада за дейността, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС)“. Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в приложимите в България, Глава седма от Закона за счетоводството.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен финансовият отчет, съответства на финансовия отчет.
- б) Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за финансовия отчет

Ръководството на пенсионното дружество носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка.

При изготвяне на финансовия отчет ръководството на пенсионното дружество носи отговорност за оценяване способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Фонда или да преустанови дейността му, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление (Одитния комитет на пенсионното дружество), носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Фонда.

Отговорности на одиторите за одита на финансовия отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали финансовия отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания във финансовия отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Фонда.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на

получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Фонда да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания във финансовия отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Фонда да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на финансовия отчет, включително оповестяванията, и дали финансовият отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на финансовия отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13.06.2017 г. от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други законови и регулаторни изисквания

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- Захарина Нексия ООД и Ековис Одит България ООД са назначени за задължителни одитори на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2018 г. на УНИВЕРСАЛЕН

ПЕНСИОНЕН ФОНД - БЪДЕЩЕ (Фонда) от общото събрание на акционерите на ПОД БЪДЕЩЕ АД, проведено на 12.11.2018 г., за период от една година.

- Одитът на финансовия отчет за годината, завършваща на 31 декември 2018 г. на Фонда представлява втори пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от Захарина Нексия ООД и първи пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от Ековис Одит България ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на пенсионното дружество, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо пенсионното дружество и Фонда.

София, 20 март 2019 г.

„Захарина Нексия“ ООД

Одиторско дружество

Димитрина Захарина

Управител и

Регистриран одитор, отговорен за одита

гр. София 1309, бул. "К. Величков" № 157-159, ет.1, офис 3

„Ековис одит България“ ООД

Одиторско дружество

Георги Тренчев

Управител и

Регистриран одитор, отговорен за одита

София 1404, ул. "Твърдишки проход" № 23, ет. 3, офис 10

